

PRAKTISKIE UZDEVUMI DALĪBNIEKIEM

2026. gada 12. maijs

1. INTELEKTUĀLAIS ĪPAŠUMS

Situācija dalībniekiem

Pētnieku grupa gatavo prezentāciju un rakstu par mākslīgā intelekta izmantošanu pētniecībā. Viņi vēlas izmantot dažādus materiālus, lai prezentācija būtu vizuāli saprotama.

Uzdevums (10 minūtes)

Katram materiālam izvēlieties pareizo rīcību:

A — var izmantot bez īpaša papildu izvērtējuma;

B — var izmantot, bet ar nosacījumiem;

C — šādā formā nevajadzētu izmantot.

Nr.	Materiāls / situācija	A / B / C
1	Diagramma no zinātniska raksta, pārkopēta prezentācijā ar avota norādi.	
2	Pašu pētnieku izveidota vienkārša shēma, kas apkopo viņu analīzes secinājumus.	
3	Attēls no Google Images, pie kura prezentācijā norādīts “Avots: internets”.	
4	Datu kopa ar Creative Commons licenci, kuras noteikumi pirms izmantošanas ir pārbaudīti.	
5	Privāta uzņēmuma programmatūras ekrānšāviņš, kurā redzams prototipa interfeiss.	
6	Īss citāts no raksta, kas nepieciešams kritiskai analīzei, ar autoru un avotu.	
7	Visa publicēta pētījuma tabula pārpublicēta savā ziņojumā, jo tā ir ļoti noderīga.	
8	Fotogrāfija no laboratorijas, kurā redzami pētnieki, iekārtas un uzņēmuma prototips.	

2. PRIVĀTUMS UN PERSONAS DATI

Situācija dalībniekiem

Pētnieki veic aptauju par jauno zinātnieku darba vidi Latvijā. Aptauja tiek nosaukta par anonīmu.

Aptaujā plānots vākt:

- vecuma grupu;
- dzimumu;
- zinātnes nozari;
- institūcijas nosaukumu;
- amatu;
- darba slodzi;
- ienākumu diapazonu;
- brīvā teksta komentārus;
- e-pastu balvu izlozei;
- atzīmi, vai respondents vēlas saņemt uzaicinājumus uz citiem pētījumiem.

Uzdevums (10 minūtes)

Atzīmējiet, vai apgalvojums ir:

P — pareizs;

D — daļēji pareizs, bet jāpārformulē / jāprecizē;

N — nepareizs.

Nr.	Apgalvojums	P / D / N
1	Ja aptaujā neprasa vārdu un uzvārdu, tā automātiski ir anonīma.	
2	Institūcija + amats + nozare var padarīt personu identificējamu.	
3	E-pasts balvu izlozei jāglabā atsevišķi no aptaujas atbildēm.	
4	Brīvā teksta komentārus var publicēt tieši, ja nav norādīts respondenta vārds.	
5	Piekrišana dalībai aptaujā automātiski nozīmē piekrišanu saņemt uzaicinājumus uz nākamajiem pētījumiem.	
6	Ienākumu diapazons vienmēr ir anonīma informācija.	
7	Pirms aptaujas respondentam jāizskaidro, kādi dati tiks vākti un kādam mērķim.	
8	Ja rezultāti tiks publicēti tikai apkopotā veidā, sākotnējā datu vākšana vairs nav personas datu apstrāde.	

3.VESELĪBAS DATI

Situācija dalībniekiem

Slimnīcā pirms 4 gadiem tika veikts pētījums par pacientu atveseļošanos pēc operācijas. Tagad pētnieki vēlas izmantot to pašu datu kopu jaunam pētījumam, kurā tiks izstrādāts riska prognozēšanas modelis.

Datu kopā ir:

- vecuma grupa;
- dzimums;
- diagnozes kods;
- operācijas datums;
- ārstēšanās ilgums;
- komplikāciju esamība;
- ārsta piezīmes;
- pacienta pašnovērtējuma anketa;
- kontaktinformācija atkārtotai saziņai.

Projektā iesaistīts arī privāts uzņēmums, kas nākotnē vēlas komercializēt prognozēšanas rīku.

Uzdevums (10 minūtes)

Atzīmējiet, kuri apgalvojumi ir:

P — pareizi;

D — daļēji pareizi, bet nepilnīgi;

N — nepareizi.

Nr.	Apgalvojums	P / D / N
1	Ja dati reiz vākti pētniecībai, tos drīkst izmantot jebkuram nākamajam pētījumam.	
2	Jāpārbauda sākotnējais pētījuma mērķis un pacientiem sniegtā informācija.	
3	Vārda un uzvārda noņemšana nozīmē, ka veselības dati vairs nav aizsargājami.	
4	Komercializācijas elements var mainīt sākotnējā pētījuma izmantošanas izvērtējumu.	
5	Jāizvērtē, vai nepieciešama ētikas komitejas vai cita atļauja.	
6	Privātais uzņēmums drīkst saņemt pilnu datu kopu, jo palīdz izstrādāt modeli.	
7	Kontaktinformāciju atkārtotai saziņai var izmantot tikai tad, ja tam ir atbilstošs pamats.	
8	Veselības datus var publicēt atvērtā repozitorijā, ja izņemti tiešie identifikatori.	

4. KOMERCNOSLĒPUMS

Situācija dalībniekiem

Pētniecības institūts sadarbojas ar uzņēmumu “**MedTechLab**”, kas izstrādā sensoru prototipu laboratorijas paraugu analīzei.

Uzņēmums pētniekiem nodod:

- prototipa tehnisko aprakstu;
- algoritma darbības principus;
- iekšējo testu rezultātus;
- kļūdu analīzi;
- plānoto cenu modeli;
- klientu segmentu aprakstu;
- produkta attīstības plānu;
- sensora fotogrāfijas;
- lietošanas instrukcijas projektu.

Pētnieki gatavo zinātnisku publikāciju un vēlas to padarīt pēc iespējas detalizētu.

Uzdevums grupām (10 minūtes)

Atzīmējiet, kā rīkotos ar katru informācijas veidu:

A — parasti var publicēt, ja korekti noformēts;

B — var publicēt tikai pēc izvērtēšanas / saskaņošanas;

C — parasti nevajadzētu publicēt šādā formā.

Nr.	Informācija	A / B / C
1	Vispārīgs secinājums, ka prototips testā sasniedza noteiktu precizitātes līmeni.	
2	Detalizēts algoritma darbības apraksts.	
3	Kļūdu analīze, kas parāda prototipa vājās vietas.	
4	Plānotais cenu modelis.	
5	Produkta attīstības plāns nākamajiem 2 gadiem.	
6	Sensora fotogrāfija, ko uzņēmums iepriekš apstiprinājis publicēšanai.	
7	Lietošanas instrukcijas projekts ar npublicētām tehniskām detaļām.	
8	Publikācijas metodoloģijas sadaļa, kurā vispārīgi aprakstīts, kā tests veikts.	
9	Klientu segmentu un tirgus stratēģijas apraksts.	
10	Apkopoti rezultāti, kas neatklāj algoritmu, cenu modeli vai produkta stratēģiju.	